Çocuklardaki uyumsuzlukları törpülememek gerek

Çocuk edebiyatı denince akla gelen ilk isimlerden Behiç Ak, edebiyattaki 37'nci yılını geride bıraktı. Çocuklar için üretmeyi ömrünün sonuna kadar sürdüreceğini söyleyen yazar "Çocukları mümkün olduğu kadar iki boyutlu bilgisayar dünyasından korumak gerekiyor. O yüzden aileler, çocuklarını kitap okumaya, atölye çalışmalarına yönlendirmeli" diyor.

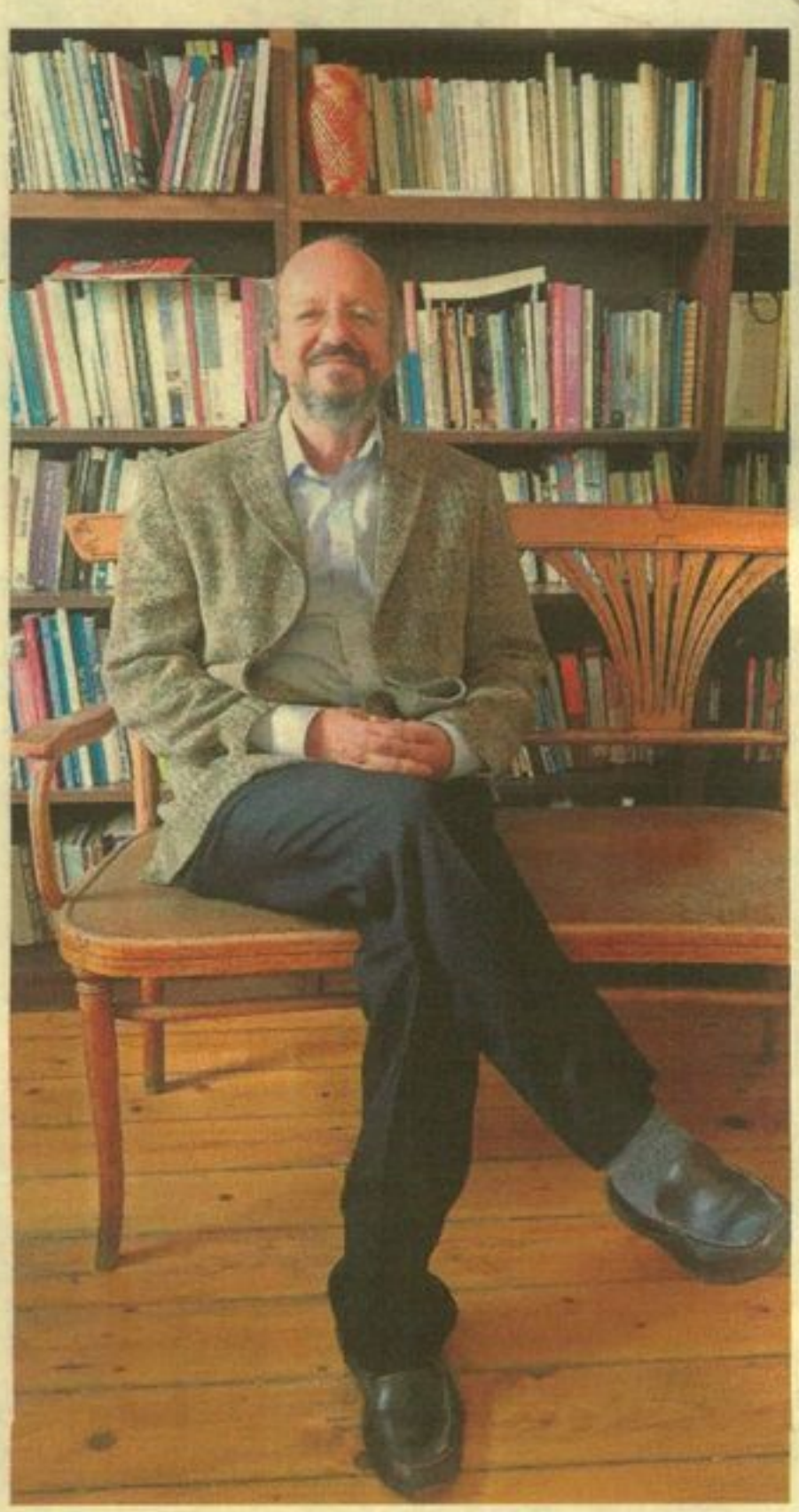

İpek Ceylan ÜNALAN ikinalan@gazetevatan.com

Çocuk kitaplarıyla tanıdığımız Behiç Ak, dile kolay 1980 yılından beri çocuklar için hem yazıyor hem resimliyor hem de atölyeler düzenliyor. Çocuklara kitap sevgisi aşılamasının yanı sıra yaratıcılıklarını keşfetmelerini sağlayan etkinlikler de düzenleyen Ak, kardeşi Sevim Ak'la birlikte geçtiğimiz aylarda Ev Kütüphanemiz adıyla bir çocuk kütüphanesi kurdu. Ev Kütüphanemiz'de günün aktivitesi düzenleniyor, çocuklar yazarlarla buluşturuluyor, deneyimli yazar ve editörlerle kitaplar üzerine sohbet etmeleri sağlanıyor. Dileyen herkes çocuğuyla birlikte Ev Kütüphanemiz'de düzenlenen etkinliklere katılabiliyor, hatta belirlenen günlerde öğretmenler sınıflarıyla birlikte aktivitelere katılmak için randevu alabiliyorlar.

Galata'daki ofisinde buluştuğumuz Behiç Ak'la hem 37 yıllık edebiyat serüvenini, hem Ev Kütüphanemiz'i hem de son kitabı "Bulutlara Şiir Yazan Çocuk"u konuştuk.

■ Dile kolay 1980'den beri çocuklar için yazıyorsunuz. Üstelik kitaplarınızdaki karikatürlerini de çiziyorsunuz. Bu 37 yıllık serüveni nasıl yorumluyorsunuz?

Mimarlık Fakültesi'ni yeni bitirmiştim. 12 Eylül 1980 darbesi yaşandı. O dönem mimarlıktan nedense soğudum. Çocuklara yönelik bir şeyler yapmak istedim.. 3-6 yaş grubu çocuklar için kitaplar yazmaya başladım ama onları Türkiye'de yayımlatacak yayınevi bulamadım. Uluslararası bir sergiye katılmıştım; sonradan o serginin aynı zamanda bir yarışma olduğunu öğrendim. Kitaplarım bu yarışmada ödül aldı. Japon Yayınevleri "Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı" adlı kitabımı çok beğendiler, yayınlamak istediler. Yani ilk kitaplarımı Japon yayınevleri basmış oldu. Böyle başlayan edebiyat serüvenim benim açımdan oldukça verimli geçti. Çocuk kitapları, yazmak ve çizmeyi birlikte yapabileceğim bir alan olduğu için çok severek yaptım. Bir dönem Sıraselviler'de ofisim vardı. Sabah gider akşam dönerdim. Neredeyse her gün yazar ve çizerdim. Bir gün kendi kendime "Bu kadar şey üretiyorum ama bunları yayımlatacak mıyım?" diye sormaya başladım. Yıllar sonra onları yayımlattım. Japonya'da yayımlattığım ilk kitabı "Yüksek Tansiyonlu Çınar Ağacı" hala hem Japonya'da hem de Türkiye'de yayımlanıyor ve okunuyor da. Bu çok güzel bir şey.

■ Geçen yıl yaptığımız röportajda çocukların sosyal medyaya mahkûm edilmesini yanlış bulduğunuzu söylemiştiniz ama ne yazık ki aileler çocuklarını tabletle, bilgisayarla meşgul etmeye meyilliler. Bu durum hakkındaki görüşleriniz neler?

Çocukların sosyal medyaya yönlendirilmesini doğru bulmuyorum. Doğa ile ilişkilerinin sınırlandırılması nedeniyle çocuklarımız evlerde hapis haldeler. Bu durum karşısında ailenin de çocukların da yapabileceği pek bir şey yok. Bizim çocukluğumuzda parklar, bahçeler vardı. Oturduğumuz semtte kendi bahçemizden yan apartmanın bahçesine geçerdik. Küçük yaşlarda çocuğun eline tablet, laptop vs vermek çok yanlış. Birincisi çocuk sadece o sanal dünyayla baş başa kalıyor. İkincisi, o sanal gerçeklik denilen iki boyutlu dünyaya hapsoluyor. Ekranla kurulan ilişki el ve beyin organizasyonunu tek boyutlu olarak geliştiriyor. Beyinsel gelişim engelleniyor. O yüzden okumaktan çizmeye, boyamaktan maket yapmaya kadar pek çok atölye çalışmasına çocukların yönlendirilmesi gerek. Bunlar beyni geliştiren şeyler. Çocukları ekrana sıkıştırmamak gerek. Çağdaş dünya bunu gerektiriyor gibi yanılsamalara kapılıyorlar aileler. Oysaki çağdaş dünya sadece bilgisayar kullanımından ibaret değil. Çocukları mümkün olduğu kadar bu iki boyutlu dünyadan korumak gerek.

■ Son kitabınız "Bulutlara Şiir Yazan Çocuk"ta modern dünyanın dikte ettiği 'sosyal medya'nın tekdüzeliğine vurgu yapıyor, yaratıcılığın özünün içimizde bir yerlerde saklı olduğunun altını çiziyorsunuz. Bulutlara Şiir Yazan Çocuk"ta çocuklar ne bulacak?

Çocukların çok sorgulayıcı olduklarını biliyorum. Çocukların sorgulayıcı yanını törpüleyen değil zenginleştiren bir kitap "Bulutlara Şiir Yazan Çocuk". Bu kitapta Anadolu masallarındaki unutulmuş olan kafiye, uyak düzenine yer verdim. Masalları, hikâyeleri kitabın içinde sokmaya çalıştım. Dede Korkut Masalları'nın çok zengin bir içeriği vardır. Ne yazık ki günümüzde pek ilgi çekmiyor. Eski masallardaki soyut özellikleri de kitabın içerisinde yer alan şiirler aracılığıyla yansıtmaya çalıştım. Çok katmanlı bir kitap çıktı ortaya. Çünkü dünyada artık çok katmanlı bir düzen var. O düzeni kurmaya çalıştım.

■ "Bulutlara Şiir Yazan Çocuk" arkadaşlarının ne kadar zeki ve yaratıcı olduğunu düşünen Sevgican'ın hikâyesi. İçine kapanık bir çocuk olan Sevgican'ın da aslında bir yeteneği var, şiir yazmak! Ve bu şiirleri sosyal medya aracılığıyla internette yayımlıyor...

Kitapta uyumsuzlukların oluşturduğu bir mizah da var. Çocuk, uyumsuz bir varlık. Uyumsuzluğun meydana getirdiği bir mizah dünyası var. O mizah dünyasıyla buluşsun istiyorum çocuklar. Mesela bazı aileler o uyumsuzlukları törpülemeye çalışıyorlar. O törpüledikleri noktalar belki de çocuğun yaratıcılıklarını yansıtıyor. O nedenle çocukların o mizah ağırlıklı olan yanını serbest bırakmak gerekiyor.

■ Ve son olarak kız kardeşiniz Sevim Ak'ın gönüllü olarak kurduğu Ev Kütüphanemiz projesiyle çocuklar ev ortamında kitap okuyup, yazarlarla tanışma imkânı buluyor. Bu proje için ne düşünüyorsunuz?

Sevim, bir gün bana annemizden kalan evi kütüphaneye dönüştürmek istediğini söyledi. Bu fikir benim de çok hoşuma gitti. Birlikte "neler yapabiliriz?" diye düşündük. Elimizde ne kadar kitap varsa bir araya getirip Ev Kütüphanemiz projesini gerçekleştirdik. Biz bu projeyi yürütürken farklı yerler de bize kitap desteği sağladı ve kitaplığımız genişledi. Çok da güzel bir proje oldu. Yoğun ilgi görüyoruz. Bir WhatsApp grubu kurduk, oradan haberleşiyoruz. Veliler çocuklarıyla birlikte geliyorlar, hatta kekler börekler de yapıp getiriyorlar. Sıcak bir ortamda eğitici okumalar yapıyoruz. Hem eğleniyor hem de birlikte bir şeyler keşfediyor, üretiyoruz.

Bulutlara Şiir Yazan Çocuk
Behiç Ak
Günışığı Kitaplığı / 15 TL